T009 A HÀM IX (11) Q37-42-Tám Nạn-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 37

Phaåm 42: TAÙM NAÏN (2)

KINH SOÁ 3 (TT)

–Neân ñoái xöû vôùi Tyø-kheo Xa-na1 nhö theá naøo? Theá Toân baûo: –Caàn phaûi tröøng phaït baèng phaùp Phaïm-ñaøn2. A-nan baïch Phaät: –Tröøng phaït baèng phaùp Phaïm-ñaøn laø theá naøo? Theá Toân baûo: –Khoâng ñöôïc noùi chuyeän gì cuøng Tyø-kheo Xa-na, khoâng noùi ñieàu toát, cuõng khoâng noùi xaáu. Tyø-kheo naøy cuõng khoâng ñöôïc noùi chuyeän gì vôùi oâng. A-nan baïch Phaät: –Neáu Tyø-kheo aáy vaãn khoâng chòu phuïc tuøng, toäi aáy haù khoâng naëng theâm sao? Theá Toân baûo: –Chæ khoâng noùi chuyeän töùc laø tröøng phaït baèng Phaïm-ñaøn. Nhöng neáu vaãn khoâng söûa ñoåi, caàn phaûi ñöa ra giöõa chuùng ñeå moïi ngöôøi cuøng quyeát ñònh truïc xuaát3, khoâng cho thuyeát giôùi chung, cuõng khoâng ñöôïc tham döï phaùp hoäi. Luùc aáy, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Muoán traû laïi oaùn thuø Cho keû oaùn gia kia Thöôøng nhôù chôù noùi chuyeän AÙc naøy khoâng ñi quaù.4 Luùc aáy, nhaân daân Caâu-thi-na-kieät nghe Nhö Lai saép dieät ñoä vaøo nöûa ñeâm nay. Luùc naøy nhaân daân caû nöôùc lieàn ñi ñeán röøng Song thoï. Ñeán roài, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø, nhaân daân baïch Theá Toân: –Nay nghe Nhö Lai saép dieät ñoä, chuùng con phaûi laøm gì ñeå bieåu loä söï toân kính? Luùc aáy, Theá Toân quay laïi nhìn A-nan. A-nan lieàn töï nghó: “Hoâm nay thaân theå Nhö Lai meät moûi, muoán sai ta chæ baøy caùch thöùc cho hoï.” Roài A-nan quyø goái phaûi saùt ñaát chaép tay baïch Theá Toân:

1. Tyø-kheo Xa-na , cuõng thöông aâm laø Xa-naëc. Tröôøng 4, tr. 26a19, phaïm ñaøn . Paøli: Channa. Nguyeân quaân haàu cuûa Thaùi töû, tính tình öông böôùng khoâng chòu caùc Tyø-kheo khuyeân baûo, daãn ñeán ñieàu luaät, Töù phaàn, Taêng-giaø-baø-thi-sa 13, Tyø-kheo Xieån-ñaø . Paøli, Saíghaødisesa 12. 2. Phaïm phaùp , hay noùi ñuû laø Phaïm-ñaøn, bieän phaùp tröøng phaït Tyø-kheo baèng maëc taån: Khoâng ai ñöôïc pheùp quan heä, noùi chuyeän, vôùi Tyø-kheo bò phaït phaïm-ñaøn. Paøli: Brahmadaòña. 3. Taêng taùc phaùp Yeát-ma ha traùch ñoái vôùi Tyø-kheo öông böôùng. Tyø-kheo bò phaït naøy seõ khoâng ñöôïc tham döï caùc phaùp Yeát-ma cuûa Taêng. Xem Töù Phaàn, ñaõ daãn. 4. Tröôøng A-haøm, vaø Paøli töông ñöông, khoâng coù baøi keä naøy.

–Hoâm nay coù hai doøng hoï, moät teân laø Baø-a-ñaø, moät teân laø Tu-baït-ñaø5 ñeán quy y Nhö Lai Thaùnh chuùng. Cuùi xin Theá Toân cho pheùp hoï laøm Öu-baø-taéc, töø ñaây veà sau khoâng saùt sinh nöõa. Laïi coù ngöôøi teân Ñeá-xa, ngöôøi thöù hai teân Öu-ba-ñeá-xa. Laïi coù ngöôøi teân Phaät-xaù, ngöôøi thöù hai teân Keâ-ñaàu6. Nhöõng ngöôøi naøy ñeàu ñeán quy y Nhö Lai. Cuùi xin Theá Toân nhaän hoï laøm Öu-baø-taéc, töø nay veà sau khoâng saùt sinh nöõa, vaâng giöõ naêm

giôùi. Luùc aáy, Theá Toân thuyeát phaùp roäng raõi cho hoï. Sau ñoù baûo hoï trôû veà. Baáy giôø, chuùng naêm traêm ngöôøi Ma-la lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät ba voøng roài lui ñi. Baáy giôø, Theá Toân baûo A-nan: –Nhöõng ñeä töû chöùng ngoä cuoái cuøng cuûa Ta chính laø naêm traêm Ma-la ôû Caâu-thi-na- kieät. Baáy giôø, Phaïm chí Tu-baït töø nöôùc kia7 ñi ñeán Caâu-thi-na-kieät. Töø xa troâng thaáy naêm traêm ngöôøi naøy, lieàn hoûi: –Caùc vò töø ñaâu ñeán? Naêm traêm ngöôøi ñaùp: –Tu-baït neân bieát, hoâm nay Nhö Lai seõ dieät ñoä giöõa caây song thoï. Luùc aáy, Tu-baït lieàn töï nghó: "Nhö Lai xuaát hieän ôû ñôøi, raát laø khoù gaëp. Söï xuaát theá cuûa Nhö Lai laâu laâu môùi coù. Nhö hoa Öu-ñaøm-baùt, öùc kieáp môùi xuaát hieän. Nay ta coù nhöõng phaùp chöa ñöôïc thoâng toû, coøn ít nhieàu hoà nghi. Chæ coù Sa-moân Cuø-ñaøm kia coù theå giaûi thích hoà nghi cho ta. Nay ta haõy ñi ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm kia maø hoûi nghóa naøy." Roài Phaïm chí Tu-baït ñeán choã Song thoï, ñeán choã A-nan, thöa A-nan: –Toâi nghe hoâm nay Theá Toân seõ dieät ñoä; khoâng bieát coù thaät vaäy khoâng? A-nan ñaùp: –Thaät coù vieäc naøy. Tu-baït baïch: –Song hoâm nay toâi coøn coù hoà nghi. Cuùi xin cho pheùp toâi baïch Theá Toân lôøi naøy: Moïi ngöôøi khoâng roõ nhöõng ñieàu Luïc sö noùi. Toâi coù theå bieát nhöõng ñieàu Sa-moân Cuø-ñaøm noùi chaêng?8 A-nan noùi: –Thoâi! Thoâi! Tu-baït, chôù coù quaáy nhieãu Nhö Lai! Ba laàn nhö vaäy. OÂng laïi thöa vôùi A-nan: –Nhö Lai xuaát theá raát laø khoù gaëp. Nhö hoa Öu-ñaøm-baùt, laâu laâu môùi coù. Nhö Lai cuõng vaäy, laâu laâu môùi xuaát hieän. Nay toâi xeùt thaáy Nhö Lai coù khaû naêng giaûi thích nhöõng hoà nghi cho toâi. Nay, yù nghóa maø toâi muoán hoûi, thaät khoâng ñuû lôøi ñeå noùi. Baây giôø A-nan laïi khoâng cho toâi ñeán thöa hoûi Theá Toân. Laïi nghe Nhö Lai coù theå thaáy xa ñeán voâ cuøng, coù theå

5. Baø-a-ñaø vaø Su-baït-ñaø , coù leõ Paøli: Bhadda vaø Subhadda. Nhöng caû hai khoâng thaáy ñeà caäp trong Tröôøng A-haøm vaø Paøli töông ñöông vaøo dòp naøy. 6. Ñeá-xa , Öu-ba-ñeá-xa , Phaät-xaù , Keâ-ñaàu : Teân nhöõng cö só cuoái cuøng naøy khoâng thaáy ñeà caäp trong Tröôøng A-haøm vaø Paøli töông ñöông. 7. Ñeå baûn: Bæ quoác ; ñaây chæ vöông quoác cuûa ngöôøi Ma-la (Paøli: Malla). Ba baûn Toáng-Nguyeân-Minh: Töø nöôùc Ba-ba . Paøli: Paøva, moät trong hai thò traán cuûa ngöôøi Ma-la, Caâu-thi-na (Kusinaøraø) vaø Ba-ba (Paøva). 8. Tröôøng 4, tr. 25a20: Coù saùu Toân sö. Sa-moân Cuø-ñaøm coù theå bieát roõ thuyeát cuûa hoï chaêng? Paøli, D. ii. 152: Coù saùu vò Toân sö, töï tuyeân boá laø ñaõ giaùc ngoä. Coù thaät hoï ñaõ giaùc ngoä?

thaáy khoaûng tröôùc ñeán voâ cöïc, maø hoâm nay toâi vaãn khoâng ñöôïc tieáp nhaän. Ngay khi aáy, Theá Toân baèng Thieân nhó, töø xa nghe Tu-baït baøn vôùi A-nan nhö vaäy. Theá Toân baûo A-nan: –Thoâi, thoâi A-nan! Chôù ngaên Phaïm chí Tu-baït. Vì sao? OÂng aáy ñeán hoûi nghóa, thaät coù nhieàu lôïi ích. Neáu Ta noùi phaùp, oâng aáy seõ ñöôïc ñoä thoaùt. A-nan beøn baûo Tu-baït: –Laønh thay, laønh thay! Nay Nhö Lai ñaõ cho pheùp oâng vaøo trong hoûi phaùp. Sau khi nghe nhöõng lôøi aáy roài, Tu-baït vui möøng hôùn hôû, khoâng xieát keå. Tu-baït ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Tu-baït baïch Theá

Toân: –Nay con coù ñieàu muoán hoûi, cuùi xin Theá Toân cho pheùp. Luùc aáy, Theá Toân baûo Tu-baït: –Nay chính ñuùng luùc, neân coù theå hoûi. Luùc aáy, Tu-baït baïch Phaät: –Caùc Sa-moân khaùc, thöa Cuø-ñaøm, bieát caùc toaùn thuaät, hôn haün nhieàu ngöôøi. Ñoù laø Baát-lan Ca-dieáp, A-di-suûy, Cuø-da-laâu, Chi-höu Ca-chieân, Tieân-tyû-loâ-trì, Ni-kieàn Töû. 9 Nhöõng haïng Toân sö nhö vaäy coù bieát vieäc ba ñôøi khoâng? Hay laø khoâng roõ? Trong Luïc sö kia laïi coù ai hôn ñöôïc Nhö Lai khoâng? Baáy giôø, Theá Toân baûo: –Thoâi, thoâi, Tu-baït! Chôù neân hoûi ñieàu ñoù. Phieàn gì phaûi hoûi coù ai hôn Nhö Lai khoâng? Song hoâm nay Ta ngay treân choã ngoài naøy, seõ noùi phaùp cho oâng. Haõy ghi nhôù kyõ. Tu-baït baïch Phaät: –Nay, con seõ hoûi nghóa lyù saâu xa. Baáy giôø laø luùc thích hôïp, cuùi xin Theá Toân haõy noùi. Theá Toân baûo: –Luùc Ta môùi hoïc ñaïo, naêm hai möôi chín tuoåi, vì muoán ñoä moïi ngöôøi. Cho ñeán naêm hai möôi laêm tuoåi10, hoïc ôû trong ngoaïi ñaïo. Töø ñoù ñeán nay, Ta khoâng thaáy ai laø Sa-moân, Baø-la-moân. Trong caùc ñaïi chuùng naøo maø khoâng coù taùm ñaïo Hieàn thaùnh thì ôû ñoù khoâng coù boán quaû Sa-moân. Naøy Tu-baït, ñoù goïi laø theá gian troáng roãng, khoâng coù ai laø chaân nhaân ñaéc ñaïo. Rong ñaïo Hieàn thaùnh naøo coù phaùp Hieàn thaùnh thì ôû ñoù coù boán keát quaû Sa-moân. Vì sao? Sôû dó coù boán keát quaû Sa-moân laø do coù taùm phaåm ñaïo Hieàn thaùnh. Naøy Tu-baït, neáu nhö Ta maø khoâng ñaéc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh chaân, aáy laø do khoâng coù taùm phaåm ñaïo Hieàn thaùnh. Do coù taùm phaåm ñaïo Hieàn thaùnh neân Ta môùi thaønh Phaät ñaïo. Cho neân, Tu-baït, haõy tìm caàu phöông tieän thaønh töïu ñaïo Hieàn thaùnh. Tu-baït baïch Phaät: –Con cuõng raát muoán öa nghe taùm phaåm ñaïo Hieàn thaùnh, cuùi xin Theá Toân giaûng noùi. Theá Toân baûo: –Taùm ñaïo Hieàn thaùnh laø chaùnh kieán, chaùnh tö duy, chaùnh ngöõ, chaùnh maïng, chaùnh nghieäp, chaùnh tinh taán, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh11. Naøy Tu-baït, ñoù goïi laø taùm phaåm ñaïo Hieàn thaùnh. Luùc aáy, Tu-baït ngay treân choã ngoài ñaéc Phaùp nhaõn tònh. Baáy giôø, Tu-baït ñi ñeán noùi vôùi A-nan: –Nay toâi ñaõ ñöôïc thieän lôïi. Öôùc Theá Toân cho pheùp toâi laøm Sa-moân.

9.

Xem cht. kinh soá 11 phaåm 38 treân.

10.

Ñeå baûn: Ba möôi laêm. Toáng-Nguyeân-Minh: Hai möôi laêm. Keå töø xuaát gia, cho ñeán saùu naêm khoå haïnh.

11.

Ñeå baûn: Ñaúng kieán, Ñaúng trò, Ñaúng ngöõ, Ñaúng maïng, Ñaúng nghieäp, Ñaúng phöông tieän, Ñaúng nieäm,

Ñaúng Tam-muoäi.

A-nan ñaùp: –OÂng haõy töï ñeán choã Theá Toân maø thænh caàu laøm Sa-moân. Tu-baït beøn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài baïch Theá Toân: –Cuùi xin Theá Toân cho pheùp con laøm Sa-moân. Baáy giôø, Tu-baït lieàn thaønh Sa-moân, thaân maëc ba Phaùp y. khi Tu-baït ngöôùc nhìn dung nhan Theá Toân, lieàn ngay treân choã ngoài taâm ñöôïc giaûi thoaùt khoûi höõu laäu. Baáy giôø, Theá Toân baûo

A-nan: –Ñeä töû cuoái cuøng cuûa Ta chính laø Tu-baït. Luùc aáy, Tu-baït baïch Phaät: –Con nghe, nöûa ñeâm nay Theá Toân seõ Baùt-nieát-baøn. Cuùi xin Theá Toân cho pheùp con Nieát-baøn tröôùc. Con khoâng kham chòu thaáy Nhö Lai dieät ñoä tröôùc. Baáy giôø, Theá Toân im laëng chaáp nhaän. Vì sao? Vì ñeä töû chöùng ngoä cuoái cuøng cuûa haèng sa chö Phaät Theá Toân quaù khöù ñeàu Baùt-nieát-baøn tröôùc, sau ñoù Nhö Lai môùi dieät ñoä. Ñoù laø thöôøng phaùp cuûa chö Phaät Theá Toân, chaúng phaûi môùi ngaøy nay. Luùc aáy, Tu-baït thaáy Theá Toân ñaõ höùa khaû, lieàn ñeán tröôùc Nhö Lai, chaùnh thaân chaùnh yù, buoäc nieäm tröôùc maët, ôû trong Voâ dö Nieát-baøn giôùi maø dieät ñoä. Luùc aáy, coõi ñaát naøy chaán ñoäng saùu caùch. Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Heát thaûy haønh voâ thöôøng Coù sinh thì coù cheát Khoâng sinh thì khoâng cheát Tòch tónh laø an laïc.12 Luùc aáy, Theá Toân baûo A-nan: –Töø nay veà sau haõy baûo caùc Tyø-kheo, khi giao tieáp, khoâng ñöôïc goïi nhau laø “baïn”13, maø haõy xöng baäc lôùn laø “Toân giaû”, baäc nhoû xöng laø “Hieàn giaû”. Haõy xem nhau nhö anh em. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc xöng teân do cha meï ñaët.”14 Luùc aáy, A-nan baïch Theá Toân: –Nay, nhö caùc Tyø-kheo phaûi töï xöng danh hieäu theá naøo? Theá Toân baûo: –Tyø-kheo nhoû goïi Tyø-kheo lôùn laø Tröôûng laõo. Tyø-kheo lôùn goïi Tyø-kheo nhoû baèng teân hoï. Laïi, caùc Tyø-kheo muoán ñaët teân thì phaûi y vaøo Tam baûo. Ñoù laø lôøi daïy baûo cuûa Ta. A-nan sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

12. Haùn: Thöû dieät thò toái laïc. So saùnh Paøli: Tesaö vuøpasamo sukho, söï tònh chæ (tòch tónh) cuûa chuùng (sinh dieät) laø an laïc. 13. Haùn: Khanh boäc . Paøli, khi Phaät taïi theá, caùc Tyø-kheo, khoâng keå lôùn nhoû, ñeàu goïi nhau laø “AØvuso” maø Haùn thöôøng dòch laø “Hieàn giaû”. 14. Paøli. D. ii. 254: Tyø-kheo Thöôïng toïa (Thera) goïi Tyø-kheo nieân thieáu baèng teân (naøma) hay hoï (gotta), hay Hieàn giaû AØvuso: Naøy baïn). Tyø-kheo nieân thieáu goïi Tyø-kheo Thöôïng toïa laø Ñaïi ñöùc (bhante) hay Tröôûng laõo (AØyusamaø).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.